

LGS'YE HAZIRLIK

8
SINIF

TÜM DERSLER

KONU ÖZETLİ
TEST KİTABI

EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI

LGS'YE HAZIRLIK

8
SINIF

TÜM DERSLER

KONU ÖZETLİ TEST KİTABI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Zübeyde Hanım Mah. 655. Cad. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr
www.evrenseliletisim.com.tr

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Editör
Engin KARAPINAR

Dizgi - Kapak - Tasarım
Osman GÜRLEYİK

Basım Yeri
Korza Basım

ISBN
978 - 605 - 7958 - 47 - 1

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastiğın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İçindekiler

TÜRKÇE

ÜNİTE - 1 : FİİLİMSİ	9
ÜNİTE - 2 : CÜMLENİN ÖGELERİ	22
ÜNİTE - 3 : SÖZCÜKTE ANLAM	35
ÜNİTE - 4 : CÜMLEDE ANLAM	48
ÜNİTE - 5 : PARAGRAFTA ANLAM	61
ÜNİTE - 6 : GÖRSEL YORUMLAMA-SÖZEL MANTIK	86
ÜNİTE - 7 : DEYİM-ATASÖZÜ	102
ÜNİTE - 8 : SÖZ SANATLARI (EDEBÎ SANATLAR)	109
ÜNİTE - 9 : YAZIM KURALLARI	116
ÜNİTE - 10 : NOKTALAMA İŞARETLERİ	129
ÜNİTE - 11: FİİL ÇATISI	142
ÜNİTE - 12: CÜMLE TÜRLERİ (ÇEŞİTLERİ)	155
ÜNİTE - 13: YAZI (METİN) TÜRLERİ	168
ÜNİTE - 14: YAPISAL ANLATIM BOZUKLUKLARI	179

MATEMATİK

ÜNİTE - 1 : ÇARPANLAR VE KATLAR	184
ÜSLÜ İFADELER	194
ÜNİTE - 2 : KAREKÖKLÜ SAYILAR	206
VERİ ANALİZİ	216
ÜNİTE - 3 : OLASILIK	222
CEBİRSEL İFADELER VE ÖZDEŞLİKLER	230
ÜNİTE - 4 : DOĞRUSAL DENKLEMLER	242
EŞİTSİZLİKLER	254
ÜNİTE - 5 : ÜÇGENLER	258
EŞLİK VE BENZERLİK	264
ÜNİTE - 6 : DÖNÜŞÜM GEOMETRİSİ	272
GEOMETRİK CİSİMLER	276

FEN BİLİMLERİ

ÜNİTE - 1 : MEVSİMLER VE İKLİM	284
ÜNİTE - 2 : DNA VE GENETİK KOD	296
ÜNİTE - 3 : BASINÇ	310
ÜNİTE - 4 : MADDE VE ENDÜSTRİ	318
ÜNİTE - 5 : BASİT MAKİNELER	360
ÜNİTE - 6 : ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ VE ÇEVRE BİLİMİ	378
ÜNİTE - 7 : ELEKTRİK YÜKLERİ VE ELEKTRİK ENERJİSİ	396

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

ÜNİTE - 1 : BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	408
ÜNİTE - 2 : MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR	420
ÜNİTE - 3 : MİLLÎ BİR DESTAN “YA İSTİKLAL YA ÖLÜM”	434
ÜNİTE - 4 : ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	448
ÜNİTE - 5 : DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI	466
ÜNİTE - 6 : ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	470
ÜNİTE - 7 : ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI	480

İNGİLİZCE

UNIT - 1 : FRIENDSHIP	486
UNIT - 2 : TEEN LIFE	496
UNIT - 3 : IN THE KITCHEN	506
UNIT - 4 : ON THE PHONE	516
UNIT - 5 : INTERNET	526
UNIT - 6 : ADVENTURE	536
UNIT - 7 : TOURISM	546
UNIT - 8 : CHORES	556
UNIT - 9 : SCIENCE	566
UNIT - 10 : NATURAL FORCES	568

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ÜNİTE - 1 : KADER İNANCI	570
ÜNİTE - 2 : ZEKÂT VE SADAKA	580
ÜNİTE - 3 : DİN VE HAYAT	588
ÜNİTE - 4 : HZ. MUHAMMED'İN ÖRNEKLİĞİ	594
ÜNİTE - 5 : KUR'AN-I KERİM VE ÖZELLİKLERİ	600

TÜRKÇE

ÜNİTE - 1

FİİLİMSİ

KİLİT BİLGİ

◆ Fiil kök ya da gövdelerine bazı yapım eklerinin getirilmesiyle cümlede isim, sıfat veya zarf olarak kullanılan sözcüklere "fiilimsi" denir.

→ Bugün çok iş yaptık.
çekimli fiil

→ Yaptığımız işi beğenmedi.
fiilimsi

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____, fiilden isim yapım ekini alırlar. Yani fiilden türerler. Son hâleri isim olduğu için "isim soylu sözcük" kabul edilir.

Cevap

Fiilimsiler

1. • Ken Loach; işçi hakları, yoksulluk gibi konuları ele alan bağımsız film yönetmenidir.
- Böyle giderse onunla iletişim kurmakta hepimiz zorlanacağız, kendi kabuğundan çıkmıyor.
- Latife Tekin, Altınçayır Vadisinin Çocukları adlı kitabı yazarken masalsi bir dile başvurmuş.

Yukarıdaki cümlelerdeki eylemsileri belirleyiniz, üç cümlede bulunan eylemsilerin türce özdeşini aşağıdaki metinde, tek cümlede bulunuz.

(I)Tiyatro, bir yazar tarafından önceden yazılmış ya da tasarlanmış bir metnin; belirli bir yerde, belirli bir süre içinde ve belirli kişiler tarafından canlandırılmasıdır ve tiyatro canlandırılırken yapı oyun, oyuncu, sahne, izleyici gibi temel öğeler ön plandadır. (II) Bunların yanında tiyatro; sahne giysisi, müzik, sahne tasarımı, ışıklandırma gibi diğer öğeleri de içinde barındıran bir etkinlik olagelmıştır. (III) Bahsi geçen sanat dalı; türüne göre gölge, kukla gibi adlar alırken dönemlerine göre, Rönesans tiyatrosu veya Tanzimat tiyatrosu şeklinde gruplandırılır ancak bu tanımların hepsi daima şekillenmekte, genişlemektedir. (IV) Örnek vermek gerekirse modern tiyatro döneminde kapalı alanlara hapsolan piyeslerin 1936'da Max Reinhart tarafından parklarda halka açılması, o günkü piyesin 20.000 kişi tarafından seyredilmesinden bahsedilebilir ve bu, dönemi için muhteşem bir hamledir.

Buna göre, verilen cümlelerdeki eylemsi türleri numaralandırılmış cümlelerin hangisinde karşılık bulmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

2019-nCoV isimli (resmi ismiyle SARS-CoV-2), pozitif polariteli tek zincirli bir RNA virüsüdür. (I) Virüs, insanlarda Koronavirüs Hastalığı 2019 (COVID-19) adı verilen, bulaşıcı bir hastalığa sebep olmaktadır; bahsi geçen virüs, SARS (Şiddetli Akut Solunum Sendromu) isimli hastalığa neden olan SARS-CoV isimli virüsün yakın bir kuzeni kabul edilmektedir. (II)Yapılan ilk genom analizleri, 2019-nCoV takma isimli virüsün genomunun en az %80-90 oranında SARS-CoV ile aynı olduğunu gösterdi ve SARS-CoV-2'nin 60-140 nanometre arasında değişen bir büyüklükte olduğu ortaya kondu; mor ötesi ışınlar ve sıcaklığa hassas bir virüs olduğu da artık bilinenler arasında. (III) 2019-nCoV, yağlı ikili katman yapısından ötürü %75 etanol, klorin içerikli dezenfektanlar, peroksiasetik asit ve klorheksidin harici kloroformlara karşı hassasiyet gösteriyor, kuzeni sayılan Orta Doğu'da görülen MERS salgınına sebep olan MERS-CoV'un %40 oranında öldürücü kabul ediliyor. (IV) Bu virüs ise MERS'e göre daha bulaşıcı ve Ebola gibi virüslerin aksine vücut sıvıları yoluyla değil; solunum yoluyla bulaşıyor üstelik de henüz "kuluçka" evresindeyken, yani bulaştığı kişilerde semptomlar belirmeden önce, diğer insanlara geçebiliyor.

Yukarıdaki makalede numaralandırılmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir eylemsi kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. Türkçe dersinde öğrencilerine eylemsi (fiilimsi) konusunu anlatan Gülnur Hanım, dört gruba ayırdığı öğrencilerinden ad eylem (isim fiil, mastar), sıfat fiil (ortaç), zarf fiil (bağ fiil, ulaç) türlerine birer örnek vermesini istemektedir. Gruplar her bir tür için doğru cevap verdiğiğinde bir (1) puan alacaktır. Grupların verdiği cevapları aşağıdaki gibidir:

- Yıkılmış, yıldızlı bir gecede tüm şehirler.
- Yemek yapmakta pek iyi değilim.
- Onu bir an karşısında görünce afalladı.

✿

- Rahatsız etmeyi kesersen kitap okuyacağım.
- Onun hayatında onulmaz yaralar açtı.
- Misafir gelecek diye evini baştan aşağı temizledi.

+

- Milletın her dediğine dertlenemezsin.
- Dersliklerde oturuşunuza dikkat ediniz.
- Anneannemi ziyaret edip onun yanında biraz dinleneceğim.

♥

- Henüz yarışmaya katılacağımız gün belirlenmedi.
- Yıkılan dağlar geçit vermez ki gidelim buralardan.
- Henüz havalar güzelken kısa bir tatile çıkacağız.

Buna göre grupların puan tablosu aşağıdakilerden hangisidir?

	*	✿	+	♥
A)	3	3	3	2
B)	3	2	1	3
C)	2	3	3	1
D)	1	2	3	2

KILIT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler artık fiil olmamakla birlikte eylem anlamını devam ettirir.
- ◆ Fiilimsilere kip eki gelmez.
- ◆ Fiilimsiler ek fiil olarak yüklem olur.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____, fiil kök ya da gövdele- rine “-ma(-me), -ış(-iş /- uş /- üş), -mak(-mek)” eklerinin getirilmesiyle oluşturulan fiilimsi türüdür.

Cevap

Fiilimsi

KİLİT BİLGİ

- ◆ İsim-fiil eki olan “-me” ile olumsuzluk eki olan “-me”yi karıştırmamak gerekir.

4. I. Eylemsiler ek eylem olarak isimler gibi yüklem olabilir.
II. Bazı ortaçlar, adlaşmış sıfat görevinde bulunabilir.
III. Zarf fiil eklerinden bazıları isimlere eklenebilirler ancak bu sözcükler ulaç(zarf fiil, bağ fiil) oluşturmaz.

Öncüller doğrultusunda örnek veren öğrencilerin cümleleri aşağıdaki gibidir.

Eren

- I. Patates kızartması en sevdiğim yiyecektir.
II. Öğretmen, konuşan öğrencileri dersten attı.
III. İstmeden arkadaşımın kalbini kırmışım.

Cansu

- I. Niyetim, eve gidip ödevlerimi bitirmektir.
II. Yaşlılarımızı koruyup kollamalıyız.
III. Gelirken ekme almamı söylemişti.

Mert

- I. Okuduğum yazarlar arasında Tolstoy başı çekiyor.
II. Ütülenecekleri ayrı bir yere koydum.
III. Hızla toplantı odasına girip bağırdı.

Arzu

- I. Tek ihtiyacım, gidip biraz dinlenmek.
II. Babam çürümüşleri dolaptan çıkarıyor.
III. Ailemleken kendimi huzurlu hissediyorum.

Buna göre öğrencilerden hangisi ya da hangileri öncül cümlelerin tümüne doğru örnek vermiştir?

- A) Yalnız Eren B) Cansu ve Mert C) Cansu ve Arzu D) Yalnız Arzu

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____ eki olan “-miş , -ecek , -er, -dik ” ile kip eklerini birbirine karıştırmamak gerekir.

Cevap

Sıfat-fiil

5.

Ateş bir gün suyu görmüş yüce dağların ardında;
Sevdalanmış onun deli dalgalarına.
Hırçın hırçın kayalara vuruşuna,
Yüreğindeki duruluğa...
Demiş ki suya:
Gel sevdalım ol,
Hayatıma anlam veren mucizem ol...

Yukarıda verilen şiirde kaç tane fiilimsi vardır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

İki yüz gram kuşkonmazı saplarından tutarak inceldiği yerden koparın. Sap kısımlarını çorba ve sebze suyu için ayırın. Diğer kısımlarını da birkaç bıçak darbesiyle doğrayın. Yeşil rengin arasında kırmızılığıyla gülümseyecek yarım kapyra biberi de ince şeritler halinde kesin. Kuşkonmaz ve kapyra biberi tavada, iki çorba kaşığı zeytinyağında kızartın. Tavadakileri biraz çevirip içine ince doğranmış dört diş sarımsağı ekleyin. Rengi değişip karamelize olunca bir çorba kaşığı soya sosunu yavaş yavaş ekleyin. Sonra bir çorba kaşığı susam koyun, hafif pembeleşince iki yumurtayı üstüne kırın ve tekrar bir çorba kaşığı soya sosu ekleyerek karıştırın. Yumurtayı pek fazla kurutmadan tavanın altını kapatın, bir dilim kızarmış ekmekle birlikte afiyetle yiyin.

1. Yukarıdaki yemek tarifinde kaç tane eylemsi kullanılmıştır?

- A) 9 B) 10 C) 11 D) 12

2. Yukarıdaki metinde yer verilmeyen eylemsi türüne örnek aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Güle güle gidin, yine bekleriz.
B) Film izlemekteyim, sonra arayayım.
C) Eski arkadaşlarla bir buluşma ayarlayalım.
D) El elden üstündür diye boşa dememişler.

KİLİT BİLGİ

- ◆ Eylem anlamını tamamen kaybetmiş, varlıklara ad olmuş sözcükler fiilimsi değil kalıcı (kalıplaşmış) isimdir.
- ➔ Ona danışma konusunda çok fiilimsi kararsızım.
- ➔ Danışmadan bilgi alabilirsiniz. kalıcı ad
- ◆ Sıfat - fiiller, “-an/-ası/-mez/-ar/-dik/ecek/-miş” ekleri ile türetilir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

Bazen sıfat-fiilin nitelediği isim düşer. Bu durumda kullanıma -yan ismin anlamı ve görevi, varsa almış olduğu ekler sıfat-fiile geçer. Bu durumdaki sıfat fiile _____ sıfat denir.

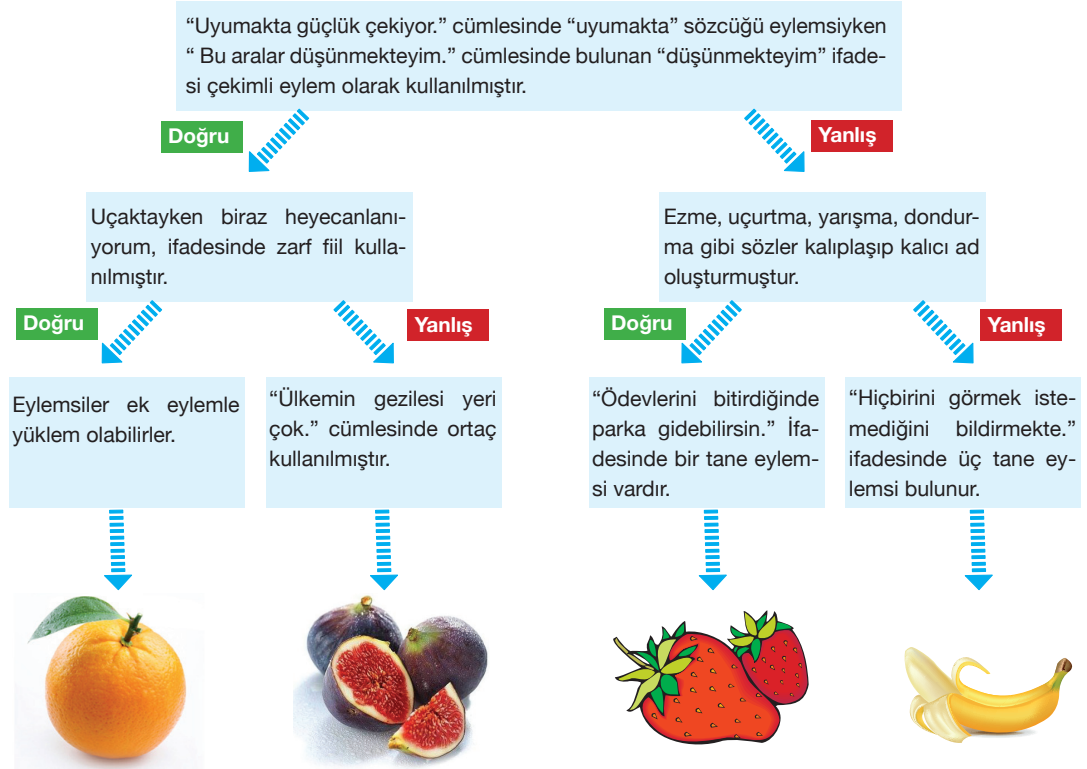
Cevap

adlaşmış

KİLİT BİLGİ

- ◆ Zarf-fiiller cümlede zarf görevi üstlenir.
- ◆ Zarf-fiiller ya zaman ya da durum bildirir.

3. Aşağıdaki soruyu dallanmış ağaca göre yanıtlayınız.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

_____; fiillerin durumunu, zamanını, koşulunu ve sebebini niteleyebilir ya da belirtebilir.

Cevap

Zarf fiil

4.

Kara tavuk ya da diğer adları ile kara bakalların kanat uzunlukları 25 cm civarındadır. (I) Erkek karatavukların gagası parlak sarı, tüyleri siyah; dişilerin ise gagası soluk, tüyleri siyahtır; bu kuşlar kış mevsimi güneşi en çok alan kuytu yerleri seçer, özellikle sık çalılıklar arasında fark edilmeden gün boyu saklanır. (II) Kara tavuklar çok hareketli, hızlı uçan bir kuş olup sık yapraklı ağaçlarda yaz mevsimi geceler ve sabahları ise erken saatlerde alışıktığı yerlerde gezinir. (III) Karatavuklar gün doğumu ve gün batımında çok gürültü çıkararak öter. (IV) Gezinme anında çok sessiz olan karatavuklar, bir tehlike olduğunda kesik kesik sesler çıkarır ancak yerlerinden insanı heyecanlandıracak tiz bir sesle öterek ayrılırlar.

Yukarıdaki metin için aşağıdaki bilgilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

	Doğru	Yanlış
A) I. cümlede birden fazla eylemsi vardır.	✓	
B) II. cümlede üç eylemsi türüne de örnek vardır.	✓	
C) III. cümlede eylemsi bulunmaz.		✓
D) IV .cümlede durum anlamı katan bir tane zarf fiil bulunur.	✓	

5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

- I. İnsanları aldatmak, güldürmekten çok daha kolaydır. (Moliere)
- II. Sizin tecrübeli bir doktor olduğunuz kadar ben de tecrübeli bir hastayım. (Fyodor Dostoyeski)
- III. O iyi insanlar, o güzel atlara binip çekip gittiler. (Yaşar Kemal)
- IV. Kendiniz hakkında doğruları söylemezseniz başkaları hakkında da doğruları söyleyemezsiniz. (Virgina Woolf)
- V. Diktatörlükler kendilerinden yana olanları bir arada tutmak için her zaman bir dış düşman bulurlar. (Umberto Eco)
- VI. Bir şeyi, insana olan bağlantısı bakımından değil, kendisi için sevmek sevginin temelidir. (Bedia Akarsu)

Yukarıda çeşitli yazar ve filozofların cümlelerine yer verilmiştir. Aşağıdaki öğrenciler, bu cümlelerden seçtikleri üç tanesi hakkında yaptıkları yorumları şöyle belirtmiştir:

Can	I. cümlede hem isim fiil hem de zarf fiil bulunur.
	III. cümlede sıfat fiil vardır.
	V. cümlede türce farklı iki eylemsi bulunmaktadır.

Deniz	II. cümlede sıfat fiil zarf tamlamasının içinde yer almıştır.
	III. cümlede eylemsi yoktur.
	IV. cümlede bir tane sıfat fiil bulunur.

Erdal	III. cümlede "binip" sözcüğü zarf fiil olarak kullanılmıştır.
	IV. cümlede isim fiil bulunur.
	VI. cümlede "bakımından" sözü isim fiildir.

Feride	I. cümlede iki tane isim fiil bulunmaktadır.
	II. cümlede "olduğunuz" sözcüğünde sıfat fiil eki bulunur.
	IV. cümlede eylemsi yoktur.

5. Her doğru cümlesi için öğrencilere bir (1) puan verildiği bilirse puan tablosunda 1-0-0 yazan öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Can B) Deniz C) Erdal D) Feride

6. En az yanlışı olan ya da hiç yanlışı olmayan öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Can B) Deniz C) Erdal D) Feride

KILIT BİLGİ

- ◆ Her fiilden isim yapım eki, fiilimsi eki değildir.
- ◆ Fiilimsiye sahip cümlelerde birden çok yargı vardır.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

"Durumu yüz göz olmadan idare ediyoruz."

Cevap

olmadan

KILIT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler cümle içinde sözcük ya da sözcük grubu şeklinde bulunabilir.
- ◆ Sıfat-fiiller ve isim-fiiller iye-lik eki alabilir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

“Geçinebileceğim kadar param kalmamıştı.”

Cevap

geçinebileceğim

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

Ambalajlar, ticari açıdan ambalaj atıkları ve malzeme cinsi bakımından ambalaj atıkları olarak ikiye ayrılır. Buna göre ticari açıdan ambalaj atıkları: Satış ambalajı, dış ambalaj, nakliye ambalajı, olarak üç alt bölüme ayrılmaktadır. Satış ambalajı, satın alma noktasında, nihai kullanıcı veya tüketici için bir satış birimi oluşturmaya uygun seçilerek yapılan ambalajı; dış ambalaj, ham maddeden işlenmiş ürüne kadar, bir ürünün üreticiden kullanıcıya veya tüketiciye ulaştırılması aşamasında, taşınması, korunması, saklanması ve satışa sunulması için kullanılan herhangi bir malzemeden yapılmış tüm ürünleri; nakliye ambalajı, belirli sayıda satış ambalajlarının veya ikincil ambalajların taşıma ve depolama işlemleri sırasında zarar görmesini önlemek, ürünün üreticiden satıcıya nakliyesi sırasında taşınmasını kolaylaştırmak ve depolama işlemlerini sağlamak amacıyla kara yolu, demir yolu, deniz yolu ve hava yolu taşımada kullanılan konteynırlar hariç seçilen ambalaja denmektedir.

Yukarıdaki metinde kullanılan isim fiil, sıfat fiil, zarf fiil ve kalıcı isimler cümle bağlamından faydalanıp, ayrıştırılarak kutulara yerleştirilecektir.

İsim fiil kutusu

Sıfat fiil kutusu

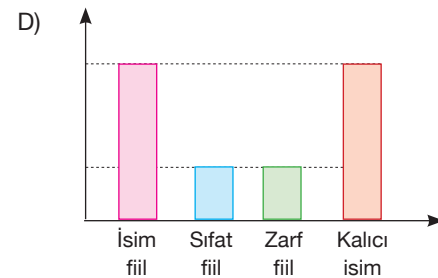
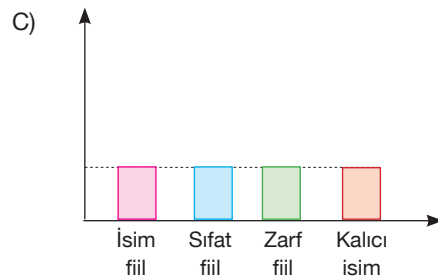
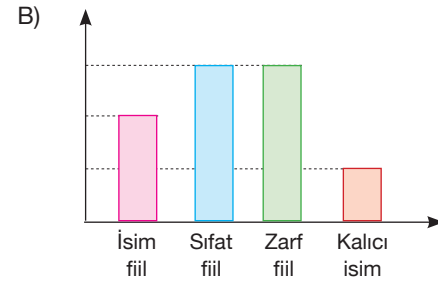
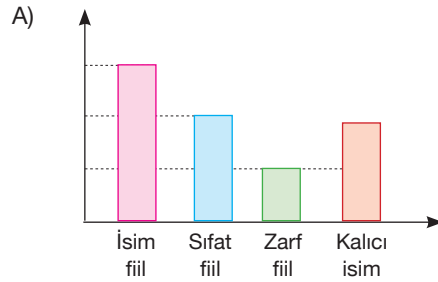
Zarf fiil kutusu

Kalıcı isimler kutusu

1. Sözcükler öncüle göre ayrıştırıldığında aşağıdakilerden hangisi isim fiil kutusuna yerleştirilebilir?

- A) satış B) ambalaj C) atık D) ulaştırılma

2. Öncüde istenen ifadelerin kullanım sıklığı, tekrara düşmeleri önemsenmeden bir grafiğe yerleştirilmek istenirse aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

3. Balon, “saygıdeğer bir topluluk ve geniş bir”
kalabalık önünde, tezahüratlar eşliğinde
1
bağları kesilerek heybetle göğe yükseldi.
2 3

Bu metindeki sözcüklerle ilgili aşağıdakilerin hangisinde verilenler doğrudur?

1	2	3
A) isim	fiil	fiilimsi
B) fiil	isim	fiilimsi
C) isim	fiilimsi	isim
D) isim	fiilimsi	fiil

4.

Sonunu istemiyorum sessizliğin
Yokluğu istemiyorum bu akşamüstü çınlamasında
Yüzümü dizlerime dayıyorum, bitiştiyorum
Kollarımı da
Bir kaktüs olmalıyım ben, dışıma yağın bir sağanak
Olmalıyım
Uçsuz bucaksız dünyada
Güneşin doğuşunu bekleyen.

Yukarıda verilen şiirde kaç tane isim-fiil kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. Sıfat-fiiller de tıpkı isim-fiiller gibi kalıplaşarak kalıcı ada dönüşebilir. Örneğin “Yiyecek bir şey bulamadık.” cümlesinde “yiyecek sıfat-fiil iken “Yiyeceklerimizi yanımıza aldık.” cümlesindeki “yiyecek” ise kalıcı addir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde kalıcı ad olmuş bir sıfat-fiil vardır?

- A) Coşkulu akan suların sesi, insanı dinlendiriyor.
B) Yanlış hazırlanmış soruyu çözmek için epey uğraştık.
C) Çağlayanın önünde çektiğimiz fotoğraf çok güzeldi.
D) Danışmadan verilen anahtarları kaybettiğini söyledi.

KİLİT BİLGİ

- ◆ Fiilimsiler isim ya da sıfat tamlaması oluşturabilir.
- ◆ İsim-fiil eki “-ış” ile fiilden isim yapım eki olan “-ş” ekini karıştırmamak gerekir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

“Bu sözleri senden duyduğuma çok sevindim.”

Cevap

duyduğuma

TÜRKÇE

ÜNİTE - 2

CÜMLENİN ÖGELERİ

1.

Yüklem; bir iş, oluş ya da hareketi bildiren çekimli eylemlerden veya ek eylem almış isimlerden oluşan temel yargıdır.

Özne, bahsedilen iş ya da durumu gerçekleştiren unsurdur. Yükleme yöneltilen “kim (-ler), ne(-ler), olan/gerçekleşen nedir gibi sorulara yanıt verir. Yüklemle birlikte temel ögeleri oluşturur.

Nesne; yüklem yapıldığı işten etkilenen “ne, neyi, kimi” veya bu soruların çoğullarına yanıt veren yardımcı ögelerdendir. Nesne, yalın haldeyse “belirtisiz” belirtme halk eki almışsa “belirtili” nesne adını alır.

Dolaylı tümleç; gerçekleşen işini yerini, yönünü bildiren unsurdur. Kime, kimde, kimden, nereye, nede, nerede, nereden vb. sorulara yanıt verir.

Zarf tümleci, yüklem zamanını ve/veya nasıl gerçekleştiğini bildiren unsurdur. Tüm zarf sorularına yanıt verir. Ayrıca, neden (gerekçe sorulduğunda), niçin, ne/kim ile gibi edat soruları da zarf tümleci içinde değerlendirilir.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda öğrenciler aşağıdaki gibi örnek cümleler oluşturmuştur.

Ezel

İnsanları daima anlamaya çalışarak yapıp yapmadıkları her şeye sebep buldum.

Rüya

Emin olduğum tek şey, annemin sadece karanfilleri seviyor olmasıdır.

Kerim

Bunca kötülüğün içimize işlemesinin sebebi insanlığın kendisidir.

Zehra

Evin masa, sandalyelerini aldığımız ahşap boyama setiyle yeniledik.

Buna göre öğrencilerden hangileri yalnızca temel ögelerden oluşan cümle kurmuştur?

A) Yalnız Ezel

B) Ezel ve Kerim

C) Rüya ve Kerim

D) Rüya ve Zehra

KILIT BİLGİ

- ◆ Yüklem ve özne cümlenin temel ögeleridir.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

Cümleyi oluşturan parçalara “_____” denir.

Cevap

öge

KİLİT BİLGİ

2.

- ◆ Cümleler yardımcı ögeler olmadan da kurulabilir.
- ◆ Yardımcı ögeler, yüklem anlamını tamamlar.
- ◆ Cümlede önem verilen bir sözcüğün konuşma veya okuma esnasında diğerlerinden daha baskılı ve kuvvetli söylenmesi "cümle vurgusu"dur. Fiil cümlelerinde vurgu, yüklemden bir önceki öge üzerindedir.

Nar, hem hastalıklardan korunmada hem de sağlığın geliştirilmesinde pek çok olumlu etkiye sahiptir. Bu yiyecek, bir meyve olarak günlük beslenme planları içerisinde sevilerek tüketilmesinin yanı sıra uzun yıllardır alternatif tıpta da kullanılmaktadır. Kış aylarında, soğuk algınlıklarından korunmada oldukça etkilidir. Katı olarak tüketimi haricinde, taze sıkılmış şekilde de değerlendirilebilir.

Yukarıdaki metinde altı çizili cümlenin öge dizilimi açısından özdeşi aşağıdakilerin hangisinde bulunur?

- A) "Acele bir ağaçtır, meyvesi pişmanlıktır." diye boşa demezler.
- B) İçeri her girdiğimde, sağa sola muzırlıkla koşuşturur.
- C) Eşyalarını içeri bırakıp yanımıza geleceğini söyledi.
- D) Haydar, bozulan musluğu tamir etmemize yardım etti.

Uygulama Sorusu

Aşağıdaki boşluğu uygun şekilde tamamlayınız.

Belirtili nesne, belirtisiz nesne, dolaylı tümleç, zarf tümleci cümlenin _____ ögeleridir.

3 ve 4. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

İstanbul Üniversitesi Kitaplığı'nda bulunan ve III. Murat Dönemi'nin olaylarını anlatan bir yazmada İstanbul'daki rasathaneyle ilgili minyatürlere rastlanır. Yazmanın ilk minyatüründe, astronomların toplu halde çalıştığı görülür, önlerinde de ölçüm için kullanılan aletler göze çarpar. Göze çarpan bu aletlerin çok doğru şekilde kağıda yansıtıldığı da ayrıca dikkat çekmektedir.

Cevap

yardımcı

3. Metinde altı çizili olarak verilen söz grubu cümlenin hangi ögesidir?

- A) Dolaylı tümleç
- B) Özne
- C) Zarf
- D) Nesne

4. Yukarıdaki metin için aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Son cümlede "dahil olma" anlamı katan bir cümle dışı unsura yer verilmiştir.
- B) Eylemsiler metin içinde; özne, dolaylı tümleç görevinde kullanılmıştır.
- C) Söz grubu halinde bir tane yüklem kullanılmıştır ve bu anlamca kaynaşmış bir ifadedir.
- D) "Yazmanın ilk minyatüründe" söz öbeği, eylemsi bulundurmayan bir dolaylı tümleçtir.